

November 19, 2020

16th Tax[®]
Forum 2020
Athens – Thessaloniki

Taxation in the digital era

Driver for economic recovery and confidence regain

AMERICAN-HELLENIC
CHAMBER OF COMMERCE

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοπτική Εισαγωγή

Οι εργασίες του 16ου TAX FORUM - σε ψηφιακή μορφή, της Φορολογικής Επιτροπής του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, εστίασαν στον κρίσιμο ρόλο της φορολογίας για την οικονομία και την κοινωνία, στην ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο που διανύουμε λόγω των συνεπειών της πανδημίας COVID-19. Οι εμπνευσμένες εισηγήσεις διακεκριμένων προσωπικοτήτων, με θεσμική αρμοδιότητα, αναγνωρισμένη γνώση, και αξιόπιστη άποψη σε θέματα φορολογικής πολιτικής, ανέδειξαν κατ' αρχήν την κρισιμότητα του συντεταγμένου ρόλου της φορολογίας, σαν πρόσθετο αποτελεσματικό εργαλείο αντιμετώπισης των τρεχουσών συνεπειών της υγειονομικής κρίσης.

Πέραν αυτού αναγνωρίστηκε και ο ρόλος της, σαν απαραίτητη «πυξίδα» στον οδικό χάρτη, για ταχύτερη και αξιόπιστη επιστροφή της οικονομίας σε ευοίωνες συνθήκες, βιώσιμης κανονικότητας, αισθήματος δικαίου και προβλεψιμότητας, με πρωτεύον μέλημα την προστασία και την αποδοτικότητα της φορολογικής βάσης.

Με ιδιαίτερο νόημα τονίστηκε ότι στη σημερινή δύσκολη συγκυρία ΚΑΙ ενώ βρισκόμαστε στο ζωτικότερο σημείο σχεδιασμού του νέου παραγωγικού και βιώσιμου μοντέλου της οικονομίας μας, η φορολογία διεκδικεί και αυτή τη βαρύνουσα σημασία της, ενώ ΚΑΛΕΙΤΑΙ και ΜΠΟΡΕΙ, να παίξει τον πολυμέτρωπο ρόλο που της αναλογεί, στον βαθμό που η παρέμβασή της ευθυγραμμίζεται αρμονικά, με τους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους, που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της.

Οι εργασίες του Tax Forum 2020, ολοκληρώθηκαν με την ανάδειξη της αναγκαιότητας να αξιοποιηθεί με ταχείες παρεμβάσεις, το «κλειδί» της ψηφιακής ωριμότητας, σε όλους τους τομείς της οικονομίας, σαν βασικό εργαλείο για την άρση της αβεβαιότητας και της επενδυτικής απουσίας, με όλα τα πολλαπλασιαστικά οφέλη που υπόσχεται η σύγχρονη ψηφιακή τεχνολογία.

Το κεντρικό μήνυμα, που αναδείχθηκε από τις στοχευμένες εισηγήσεις που έλαβαν χώρα, με προεξέχουσες αυτές των εκπροσώπων της πολιτικής και διοικητικής ηγεσίας, είχε πολλαπλό και ηχηρό νόημα:

- Φορολογική πολιτική, με τόλμη, σύνεση, αποφασιστικότητα και διάθεση πολιτικής συναίνεσης
- Επιβράβευση της φορολογικής συνέπειας, με αυστηρά μέτρα απέναντι στην άτυπη οικονομία και τη φοροδιαφυγή
- Ενόψει της σημαντικής κάμψης των φορολογικών εσόδων, στρατηγική απορρόφηση πόρων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ε.Ε., με εμβληματικές δράσεις μέσω ώριμου και ρεαλιστικού Εθνικού Σχεδίου.

10 ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Αποτελεσματικότερη απονομή φορολογικής δικαιοσύνης

Ο θεσμός της Διοικητικής Δικαιοσύνης, βελτιούμενος και ενισχυμένος με τη χρησιμοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας (e-justice), κρίνεται απαραίτητος για την εξασφάλιση ενός ασφαλούς, καλώς δομημένου και αποτελεσματικού φορολογικού συστήματος, συνώνυμου της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, σαφήνειας και προβλεψιμότητας των θεσπιζομένων φορολογικών μέτρων.

Η αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων, έχει ήδη συμβάλει θεαματικά στην ορθή και έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης, με θετικά και εμφανή αποτελέσματα, σε επίπεδο τουλάχιστον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, όπως ανέφερε ο Σύμβουλος Υπ. Δικαιοσύνης, Πάρεδρος Συμβουλίου της Επικρατείας, Νικόλαος Σεκέρογλου, μιλώντας ο ίδιος για κοσμογονία στη Διοικητική Δικαιοσύνη, με σημαντική μείωση των εκκρεμών υποθέσεων και συνεχιζόμενη μειωτική τάση.

Ωστόσο και παρά τις σημαντικές βελτιώσεις στο διαδικαστικό μέρος, τόσο σε δικονομικό επίπεδο όσο και σε τεχνικό ψηφιακό επίπεδο για τον εκσυγχρονισμό της απονομής της Δικαιοσύνης, στο ουσιαστικό σκέλος παραμένουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης για ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης.

Φορολογία Χαρτοσήμου (ΝΔ 4755 /1930)

Αποφάσεις του ΣΤΕ σχετικά με τη φορολογία χαρτοσήμου, έχουν χαράξει νέα πορεία για τις επιχειρήσεις, σημαντικό βήμα στη ανάγκη βελτίωσης του «απαρχαιωμένου» νομοθετήματος, που κατά περιόδους έχει προκαλέσει πολλά και σημαντικά προβλήματα στις επιχειρήσεις (ενδεικτικά το αναζητούμενο χαρτόσημο «άτυπης» σύμβασης δανεισμού). Αξιοσημείωτο ότι για το ίδιο θέμα, ο Διοικητικής της ΑΑΔΕ κ. ΠΙΤΣΙΛΗΣ έχει δηλώσει σε ανύποπτο χρόνο, ότι πρόκειται για έναν φόρο σχεδόν 90 ετών, για τον οποίο υπάρχουν διαχρονικά πολλές αμφισβητήσεις και προστριβές στον έλεγχο. Κατά τον Διοικητή, παραμένει έντονος ο προβληματισμός της ΑΑΔΕ, για έρευνα σε διεθνείς πρακτικές για εναλλακτικές επιλογές, για τη θέσπιση σύγχρονης, αποτελεσματικής και εύληπτης φορολογίας σε ειδικής κατηγορίες συναλλαγές, η οποία να μην οδηγήσει σε ανάσχεση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ΕΝΦΙΑ - Ο άδικος και εκβιαστικός του ρόλος

Στο πλαίσιο βελτίωσης της σκοπιμότητας των φορολογικών μέτρων αλλά και της ουδετερότητας του φορολογικού συστήματος, καταγράφηκε για μία ακόμη φορά, η ανάγκη εξορθολογισμού του νομοθετήματος ΕΝΦΙΑ. Στόχος ο εκσυγχρονισμός, η διαφάνεια και η βελτίωσή του, από πλευράς δικαιοσύνης, αλλά και αποκατάστασης του αρνητικού κλίματος πολιτικής και κοινωνικής αποθάρρυνσης, για ιδιοκτησία εκ μέρους των πολιτών. Κρίθηκε άκρως απαραίτητη η άμεση κατάργηση του συμπληρωματικού φόρου καθώς και η σταδιακή μεταφορά του ΕΝΦΙΑ στην τοπική αυτοδιοίκηση (συμπεριλαμβάνεται και στις προτάσεις Πισσαρίδη), η δε ακίνητη περιουσία γενικώς, να προσφέρεται ως παράγοντας ανάπτυξης και όχι να επιστρατεύεται ως βασικό στήριγμα των δημοσίων εσόδων, σε πολλαπλές κατηγορίες συναλλαγών και με ετερόκλητες παραμέτρους διαμόρφωσης της φορολογητέας αξίας κατά περίπτωση.

Δεν είναι σωστό να φορολογείται στη χώρα μας, συσσωρευτικά η χρήση, η ιδιοκτησία, η μεταβίβαση και η υπεραξία των ακινήτων.

Κίνητρα μεταφοράς φορολογικής κατοικίας επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Ο Ν 89/1967 μέσω της παροχής φορολογικών, δασμολογικών απαλλαγών και άλλων ισχυρών κινήτρων, αποτελεί το μακροχρόνιο βασικό πλαίσιο και εν δυνάμει ισχυρότερο μέτρο, προσέλκυσης ξένων επενδύσεων και φορολογικής κατοικίας στη χώρα μας, αλλοδαπών επιχειρήσεων ή / και φυσικών προσώπων. Παρά τις πολλαπλές σημαντικές νομοθετικές βελτιώσεις του, που έχουν επιτελεστεί από το 2005 μέχρι σήμερα (ενδεικτικά Ν 4379/2016, 4172/2013, 4605/2019), απαιτείται περαιτέρω ευφυής και στοχευμένη προσαρμογή του, στις επικαιροποιημένες ανάγκες των αλλοδαπών επιχειρήσεων, όπως αυτές διαμορφώνονται από την εξελισσόμενη παγκόσμια τάση, αλλά και τις δημιουργούμενες ευκαιρίες μετεγκατάστασης, από το αναμενόμενο και ενδεχομένως «άτακτο» BREXIT.

Τα προσφερόμενα πλεονεκτήματα της χώρας, της γεωστρατηγικής θέσης, του χαμηλού μισθολογικού κόστους, του υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού, του χαμηλού κόστους ακινήτων, των κλιματολογικών συνθηκών, μπορούν μέσα από τη ευφυή νομοθεσία προσέλκυσης ξένων άμεσων επενδύσεων, να δημιουργήσουν το ενεργό ανταγωνιστικό κίνητρο για την εγκατάσταση στην Ελλάδα επιχειρηματικών κέντρων (hubs) παροχής καινοτομικών υπηρεσιών σε πελάτες εξωτερικού.

Brain Gain / Regain και Non-DOM

Με σκοπό την εξασφάλιση πρόσθετων εναλλακτικών φορολογικών και αναπτυξιακών ωφελειών, θετική η άμεση θεσμοθέτηση στη χώρα μας του καθεστώτος «μη κατοίκου», με στόχο την προσέλκυση προσώπων ιδιαίτερα υψηλού εισοδήματος από το εξωτερικό. Η πρωτοβουλία που έχει δοκιμαστεί με επιτυχία σε άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες (όπως Ιταλία, Κύπρος, Μ Βρετανία), θα μπορούσε να συνδυαστεί με ελκυστικούς όρους εναλλακτικής χαμηλής φορολόγησης και εξυπηρετικής διαβίωσης. Πέραν αυτού η μεταφορά της φορολογικής κατοικίας τους στη χώρα μας, θα εξυπηρετείται και με προσφερόμενη δυνατότητα διαχείρισης του υψηλού οικογενειακού οικονομικού πλούτου από την Ελλάδα, με τη θεσμοθέτηση Οργανισμού Διαχείρισης υψηλού οικογενειακού οικονομικού πλούτου (Family Offices).

Εξάλλου με ανάλογα κίνητρα, η κυβέρνηση προσδοκά στην προσέλκυση υψηλού επιπέδου εργαζομένων και στελεχών, Ελλήνων ή και ξένων, που θα επιλέξουν την Ελλάδα ως νέο τόπο διαμονής τους, αλλά και ως χώρα για την επαγγελματική τους εξέλιξη. Με νομοσχέδιο προωθούμενο για ψήφιση, αναμένεται να οριστούν στόχοι και προϋποθέσεις εφαρμογής του μέτρου, ενόψει και των πρωτοβουλιών που εξελίσσονται διεθνώς για επενδυτικές επιλογές με επίκεντρο τη χώρα μας (Project «Ελληνικό», Vodafone, Pfizer, Cisco, Deloitte).

My DATA (e-Booking)

Η Φορολογική Διοίκηση προωθεί με ταχύτατους ρυθμούς την εφαρμογή του συστήματος τήρησης Ηλεκτρονικών Βιβλίων στην πλατφόρμα της ΑΑΔΕ -My DATA (κατά τον Διοικητή της ΑΑΔΕ πολύ-εργαλείο και κορωνίδα των ψηφιακών μεταρρυθμίσεων), στο μέτωπο αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής, αλλά και με δεδομένη πρόθεση, υποβοήθησης του ρόλου των φορολογουμένων.

Η επιχειρηματική κοινότητα, επιδεικνύοντας κατ' αρχήν προθυμία για την εφαρμογή του μέτρου, παρέμεινε στις απόψεις της, να σταθμιστούν όλες οι πτυχές σχεδιασμού και λειτουργίας του συστήματος, ώστε να επιτευχθούν οι στρατηγικοί στόχοι του εγχειρήματος, αλλά και να αποτιμηθεί επαρκώς ο αντίκτυπος στον πρόσθετο φόρτο του σχήματος στην ομαλή λειτουργία των επιχειρήσεων, σε περίοδο μάλιστα ανωτέρας βίας εκ της πανδημίας. Στη βάση αυτή και λόγω των ειδικών συνθηκών της πανδημίας, εκφράστηκε προς τον αρμόδιο Υφυπουργό κ. Βεσυρόπουλο το άτυπο αίτημα για υποχρεωτική εφαρμογή του My Data από 1^{ης} Ιανουαρίου 2022.

e-Billing

Διατυπώθηκε και πάλι η θέση, ότι η ΜΗ υποχρεωτική εφαρμογή του e-billing, έστω και έμμεσα «εξωθούμενη» μέσω επιλογής κινήτρων (άρθρο 41 ΣΤ ΚΦΕ), δεν θα εξυπηρετήσει επαρκώς την ομαλότερη εφαρμογή του συστήματος. Παραμένει δεδομένη η ανάγκη, να ακολουθήσουν κανονιστικές αποφάσεις / εγκύκλιοι (behavioral instructions για διοίκηση και επιχειρήσεις), απαραίτητες, για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη το είδος, τη φύση, το μέγεθος και τη πολυπλοκότητα των επιχειρήσεων (οντότητες).

Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Με σκοπό να εισπραχθούν τα πρώτα χρήματα στο 2021, τονίστηκε η ανάγκη κατάστροφης στοχευμένου προγράμματος απορρόφησης των προβλεπομένων κονδυλίων, στη βάση ανάληψης εμβληματικών δράσεων, με προϋποθέσεις δημοσιονομικής ουδετερότητας (όχι ενίσχυση εσόδων – όχι αύξηση εξόδων). Αναμένεται να προωθηθεί άμεσα το προτεινόμενο σχέδιο της χώρας, δομημένο στους πυλώνες (άξονες-δράσεις) που έχει θέσει η ΕΕ, όπως η πράσινη ανάπτυξη, η ψηφιοποίηση, ο εκσυγχρονισμός διοίκησης, οι επενδύσεις στην οικονομία, στην υγεία και την καινοτομία. Ως ενδεικτικές φορολογικές πτυχές του προγράμματος, αναφέρονται η βελτίωση του ΕΝΦΙΑ (διαφάνεια και εκσυγχρονισμός), η καταπολέμηση του λαθρεμπορίου, ο εξορθολογισμός Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης, η ενίσχυση Ηλεκτρονικών Συναλλαγών, η Τεχνητή Νοημοσύνη στους Φορολογικούς Ελέγχους.

Το εργαλείο της Ψηφιοποίησης

Έμφαση δόθηκε στην ανάπτυξη της ψηφιακής κουλτούρας και την επιτάχυνση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού της Φορολογικής Διοίκησης, με σωστό συνδυασμό πόρων, ανθρώπινου δυναμικού και τεχνολογίας, έτσι ώστε να επιτευχθεί το άλμα ωρίμανσης και ανάπτυξης ψηφιακής κουλτούρας, στη Δημόσια Διοίκηση, τη Δικαιοσύνη αλλά και την ίδια την Επιχείρηση. Μία στρατηγική που θα αποτελέσει ισχυρότατο εργαλείο εκτός των άλλων, για την άσκηση αποτελεσματικής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, όπως αρμόζει στη σύγχρονη αναπτυξιακά και κοινωνικά ισορροπημένη οικονομία, που σαν χώρα, μας ταιριάζει και την οραματιζόμαστε.

Προτάσεις της Επιχειρηματικής Κοινότητας για τη Φορολογία

Η ροή της θεματολογίας, προσέγγισε και τα ακόλουθα προτεινόμενα εμπροσθοβαρή φορολογικά μέτρα, συνώνυμα του σχεδιασμού επανεκκίνησης της οικονομίας στη μετά COVID περίοδο (όπως αυτά είχαν αναπτυχθεί στο 4ο κατά σειρά Digital Tax Event της Φορολογικής Επιτροπής (20/7/2020), με προσκεκλημένο συνομιλητή τον Υπουργό Οικονομικών κ. Σταϊκούρα):

- Προγραμματισμένες φορολογικές και Ασφαλιστικές Ελαφρύνσεις
- Μεταφορά ζημιών παρελθουσών χρήσεων- 5ετής συμψηφισμός -κατ' ουσία ατελέσφορος λόγω των συνεπειών του lockdown
- Απεριόριστη μεταφορά των ζημιών του 2020
- Πρόσθετες / επιταχυνόμενες αποσβέσεις
- Διεύρυνση και ενίσχυση Αναπτυξιακών νόμων
- Εξορθολογισμός φορολογικού ενεργειακού κόστους
- Φορολογικά κίνητρα για δαπάνες RND
- Εξορθολογισμός προϋποθέσεων και ισχύος φορολογικό πιστοποιητικού
- Συγχώνευση όλων των φόρων ακίνητης περιουσίας
- Εκλογίκευση εναλλακτικών συντελεστών «νεότητας» και «παλαιότητας» στη διαμόρφωση φορολογητέας αξίας των ακινήτων – κατά περίπτωση
- Πλήρης και όχι επιλεκτική απαλλαγή εισφοράς αλληλεγγύης

- Μείωση διάρκειας ή και υπέρ-έκπτωση πρόσθετου διαχειριστικού κόστους φορολογικών ελέγχων, λόγω συνεπειών υγειονομικών πρωτοκόλλων
- Εξομάλυνση τήλε-συνεργασίας με Δ.Ο.Υ., για θέματα άμεσης ανάγκης φορολογουμένων
- Περιορισμός υπερ-φορολόγησης (ΕΦΚ, Ακίνητης Περιουσίας)
- Πάταξη φοροδιαφυγής και παρανόμου εμπορίου
- Συμψηφισμός claw backs (φαρμακευτικών εταιριών) με δαπάνες R&D
- Στόχευση φορολογίας στην ανάκαμψη του τουριστικού προϊόντος

Highlights από τις ομιλίες των τιμών των διακεκριμένων ομιλητών

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΘΩΜΑΣ (DG TAXUD – European Commission)

«Αισιοδοξία ότι η χώρα μας μπορεί να μετατρέψει τις δυσκολίες εξαιτίας της πανδημίας, σε ευκαιρίες, με την υποστήριξη και των πακέτων της Ε.Ε., στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης».

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ Διοικητής ΑΑΔΕ και Πρόεδρος Intra-European Organization of IOTA

«Τα ηλεκτρονικά βιβλία είναι η κορωνίδα των ψηφιακών μεταρρυθμίσεων, που μπορούν να βελτιώσουν την παροχή εξυπηρέτησης σε πολίτες και επιχειρήσεις από απόσταση»

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Οικονομικών)

«Η ψηφιακή εποχή, σαν αιχμή του δόρατος της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας, σε συνδυασμό με την ορθή διαχείριση της φορολογικής πολιτικής, θα δημιουργήσει συνθήκες ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας, προσέλκυσης επενδύσεων, καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, αλλά και εξυπηρέτησης του πολίτη σε όλες τις συναλλαγές του με το κράτος».

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών)

«Η Κυβέρνηση έχει δημιουργήσει κίνητρα σε 25 διαφορετικά πεδία, με τη μορφή επιλεγμένων φορολογικών παρεμβάσεων, με στόχο να υποστηριχθεί το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών, να ενθαρρυνθεί η προσέλκυση επενδύσεων στην πράσινη οικονομία, η ενέργεια και η ψηφιοποίηση, η επιστημονική και τεχνολογική έρευνα, αλλά και πρωτίστως το ανθρώπινο κεφάλαιο».